

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 17. De impedimento ordinis sacri, & voti,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

nequeat valide. Id quod est matrimonio impedimenta apponere.

Obijcienti autem Deum instituisse matrimonium: & id eo impedimenta quæ ipse non apposuit auctoritatem humanam non posse apponere: respondendum est, quod cum Deus matrimonium instituerit in bonum Reip. Christianæ, noluisse illud firmum aut licitum esse, nisi ijs conditionibus, & eo modo contractum, quo ad idem bonum ex pediret secundum iudicium Ecclesiæ. De qua re videri potest Gregor. à Valent. *disput. 10. quest. 5. p. 1. c. 1. primo*, ac etiam Thomas Sanchez *lib. 7. De matrim. disput. prima*. Quot autem & quæ sint istiusmodi impedimenta declaratur his verbis:

Ordo sacer, votum, nec non sponsalia firma.

Atque duplex crimen, quadruplex cognatio, raptus,

Sibaritina deest, etas, testes, Paro hys vè

Quorum trium versuum singulis, tria impedimenta continentur, de quibus eodem ordine quo in illis proponuntur dicemus.

CAPVT XVII.

De impedimentis Ordinis sacri, & voti.

SUMMARIUM.

- 120 Iure canonico, sacros Ordines suscipere impeditur matrimonio iuncti iure naturali non item.
- 121 Dne conditiones requisita vt iæ impedimentum habeat locum.
- 122 Explicatio difficultatis. An ille qui post contractum matrimonium sed nondum consummatum suscepit sacrum Ordinem teneatur ingredi religionem, & possit ad id cogi.
- 123 Solum votum solemne, est impedimentum matrimonij: idque de iure tantum Ecclesiastico.
- 124 Causa inducendi talis impedimentum.
- 125 Responso ad fundamentum diuinitum per votum solemne matrimonium irritum e diuino.

120.

FVM qui iam Presbyter est aut Diaconus aut Subdiaconus, si matrimonium celebrare attemptet, illud esse inualidum (quod Sanchez tractat *lib. 7. disput. 28. quest. priore*) habetur ex cap. Presbyteris *dist. 27. & ex cap. 1. De Clericis coniugatis*, & ex cap. item 1. Qui Clerici vel vouentes, & ex cap. vico De voto in 6. & ex Concil. Trident. *sess. 24. can. 9. atque attentantes*, ipso facto in excommunicationem incurrere, habetur ex Clementina vnica De consanguinitate (cuius explicatio in Sanchez persequitur *lib. 7. disput. 48.*) & fieri irregulares, iuxta cap. 1. & 2. Qui Clerici vel vouentes. De qua re idem author in sequenti *disput. 49. & 85.*

Impedimentum autem istud non esse iuris naturæ, sed tantum iuris Ecclesiastici (pro quo auctores magno numero Sanchez *ref. vt in eodem lib. disput. 28. num. 11.*) probatur: quia nec est iuris naturæ ratione Ordinis: vt argumento est quod Græci coniugati suscipiant sacros Ordines: & aliquando Subdiaconos contraxiss. habetur ex cap. Antetrennium *dist. 31.* & Episcopum olim dispensare potuisse vt Diaconi post ordinationem acciperent uxores, ex cap. Diaconi *dist. 18.* Nec item ratione voti annexi sacro Ordini: quia annexam est, sicut & obligatio recitandi horas canonicas, ex Ecclesiæ institutione, quoad solemnitatem illius: per quam tale matrimonium inualidum redditur ex ante citato cap. vico. Inde est enim, cur simplex votum castitatis, vt ibidem dicitur, non reddat matrimonium inualidum: nempe quod careat solemnitate: alioqui habens cetera, quibus ad continentiam adstringat. Adde quod sacro Ordini ex probabiliore sententia, annexa sit continentia iure tantum Ecclesiastico: de quo videndus est Sanchez *lib. 7. disput. 27. vbi late* quæ ad eam rem pertinent, persequitur, pro scholastico instructo, ad quod ea pertinet.

121.

Dux vero conditiones requiruntur vt impedimentum istud locum habeat. Prior est, vt ille qui accipit Ordinem sacerum, habeat vsum rationis: ante quem, si quis ordinetur,

quamuis charactere accipiat, valideque ordinetur, non obligatur ad continentiam. Quia in re vt vix contingente in praxi, non immorabimur. Videri potest Sanchez alios citans in eodem libro *supra disput. 30.* Illa vero fundatur potissimum in eo, quod votum siue sit expressum, siue tacitum, requirat plenum rationis vsum. Quod si quis iam compos quidem rationis: sed nondum pubes ordinetur, possit matrimonium inire si nolit in Ordine perseverare: apud eundem ibidem videri potest. Fundamentum vero est, quod cum votum solemne emissum in religione ante pubertatem inualidum sit, erit etiam emissum in susceptione sacri Ordinis.

Posterior conditio est, vt ille sacrum ipsum Ordinem sponte suscipiat: nam qui inuitus suscipit per metum cadentem in constantem virum quantumuis vere ordinetur, non obligatur ad castitatem, prout idem Sanchez ex inflitudo docet in *præced. disput. 29.* Fundamentum est autem, quod votum etiam expressum (& multo magis tacitum quale est sacrum ordinem suscipientis) ritum sit, si per metum cadentem in constantem virum emittatur, ex cap. 1. & cap. Cum dilectus, De his quæ vi. Hincque idem author alijs citatis infert, sic ordinatum si nolit vti Ordine, licite contrahere matrimonium, nec teneri ad recitationem horarum canonicarum. Secus si initiationem suam ratificet verbo, aut facto: vt vtens, etiam sitantem semel, Ordine accepto. Itemque si iusta fuerit compulsa, vt si urgente necessitate Prælati aliquem suum Clericum iusto præcepto compellat ad sacros Ordines promoueri: quia nullam in eo patitur iniuriam.

Occurrit autem dubium, An si quis post contractum matrimonium nec consummatum, sacros Ordines suscipiat, teneatur religionem ingredi: quod ei licet, prout habitum est in præcedenti num. 37. Atque pro parte affirmante facit, quod talis, qui castitatem vouit, non possit eam seruare nisi religionem approbatam ingrediatur. Cum enim rituculum matrimonij perseueret, tenebitur reddere coniugale debitum, quantumcumque illud exigere non possit. Pro quo videri possunt quæ habet Sanchez *disput. 99. num. 39. & 40.* vt doceat, cū ob impotentiam coeundi matrimonium dissolutum fuerit, si post deprehendatur impotentiam fuisse tantum temporariam in viro qui interea suscepit sacros ordines, ipsum esse restituendum repetenti. Verum tamen partem negantem valde probabilem facit: quod inuitum nec à Deo vocatum compelli ad ingressum religionis, sit valde durum non modo ipsi ingredienti, sed etiam religioni, quæ illum patietur difficilem & ineptum ad militandum in ea Christo, qui voluntarium sibi eligit militem, vt dicitur *15. quest. 1. c. Non est.* Vnde sub finem Extrauagantis Ioan. 22. quæ incipit Antiquæ, talis præcipitur instanter ab Episcopo moneri & induci ad huiusmodi ingressum, si que reuerit adimplere, & sponsa infiteretur petendo matrimonij consummationem, ad eam compellatur per censuram Ecclesiasticam: vbi glossa verbo *reuerit*, idem annotat contra Hostiensium, qui sensit talem cogendum esse ad ingressum religionis.

QUOD ATTINET ad votum: vt matrimonium reddat inualidum, debet esse solemne castitatis in religione approbata ab Ecclesiâ, quod professio dicitur. Atque tale iure diuino irritare matrimonium, sententia est plurimorum, quos Sanchez refert *lib. 7. disput. 26. num. 2.* quam sequens Henriquez *lib. 12. cap. 5. §. 3.* Illius fundamentum in hoc ponit, quod professio ipsa cum sit perfecta traditio acceptata, ac spirituale matrimonium animæ cum Christo impediatur ne quis violata priori atque nobiliori traditione, possit se formaliter tradere uxori. Præterea quod professus tradendo se Deo, & Prælato acceptanti nomine Dei, à se abdicet non tantum corporis vsum, sed etiam potestatem vtendi: ita vt ipse numeretur inter eos qui Matth. 19. dicuntur se castrasse propter regnum cælorum.

Verum hoc quoque impedimentum, sicut præcedens, tantum esse de iure Ecclesiastico, sentit idem Sanchez pluribus alijs citatis in eadem *disput. 26. sub finem*: nec immerito, quoniam id aperte sequitur ex eo quod statuitur in c. Rursus, Qui Clerici vel vouentes: nempe votum simplex castitatis non minus obligare apud Deum quam solemne votum; non dirimere tamen matrimonium contractum, quamuis

impedat

impediat contrahendum. Inde enim patet, ex solemnitate pendere quod professio seu votum solemnne castitatis, dirimat matrimonium: quæ solemnitas (sicut & approbatio religionis) cum sit tantum de iure Ecclesiastico, ex cap. vnico De voto in 6. pariter de iure tantum Ecclesiastico erit impedimentum, quo matrimonium reddit inualidum.

124. Cuius impedimenti constituendi causa fuit, quod Ecclesia adiret, nihil cum sic contrahentibus esse profectum remedio pœnarum, quibus illi subiciebantur per aliquot canones, qui habentur 27. q. 1. vt nec cum sacro ordine initiatis, remedio pœnarum quibus subiciebantur per aliquot item canones relatos distincti. 27. 28. & 31. Quapropter eadem Ecclesia ad tollendam vtriusque omnem matrimonij spem, duo hæc impedimenta instituit, quibus ipsum dirimeretur, prout ante ostensum est de impedimento sacri ordinis: & de impedimento professionis factæ in religione approbata, conlat ex cap. Meminimus, Qui Clerici vel uocentes, & ex cap. vnico De voto in 6. Tale autem matrimonium contrahere attentantes incurrunt ipso facto in excommunicationem per Clementinam vnicam De consanguinitate: de qua Sanchez videri potest lib. 7. di. 48.

125. Ad ea vero quæ Henriquez habet pro sententia contraria, respondendum est, tantum offendere quod iure naturæ illicitum sit matrimonium, quo castitatis votum violatur. Nam alioquin nimis multum probaret, nempe votum etiam simplex castitatis dirimere matrimonium: cum quoad Deum, vt ante habitum est, non minus obliget, quam solemnitas: ita ut solemnitas, quæ consistit in acceptatione voti, facta ab Ecclesia nomine Dei, de se, & quoad Deum non adferat matrimonium maius impedimentum, quam votum simplex.

Porro de eo quod peculiare est in nostra Societate Iesv, vt qui tria simplicia paupertatis, castitatis & obedientiæ vota, expleto nouitiatus biennio in illa emiserit, sit incapax matrimonij, ab ipsoque contractum sit inualidum. Videri possunt Henriquez lib. 12. cap. 5. §. 5. & 6. ac Gregor. à Valent. romano 4. di. 10. q. 5. puncto. 3. vbi de impedimento voti. Nobis sufficit autoritate Apostolica id esse definitum à Gregorio 13. bulla quæ incipit Ascendente Domino: edita anno à Christo nato 1584. octaua calend. Iunij.

Delicentia vxoris requisita vt vir licite promoueat ad sacros ordines, vel confirmato iam matrimonio possit licite religiosus fieri, & vicissim delicentia viri, vt ipsius vxor licite fieret religiosa, tam multa occurrunt dicenda vt compellar ea relinquere videnda apud Thomam Sanchez lib. 7. vbi ea persequitur abunde à di. 32. ad 41. vsque. Id enim videtur consultius quam prolixitate nimia, fastidium parere in re cuius vsus est admodum rarus.

CAPVT XVIII.

De impedimento sponsaliorum seu publicæ honestatis.

SVM MARIUM.

126. Diferentias huius impedimenti secundum ius antiquum, & secundum nouum Concilij Tridentini.
127. Quod defectus omnino occultus, si cetera de iure requisita adsint, non obstat quin sit locus huic impedimento.
128. Quatenus sponsalia de presenti inducant istud impedimentum.
129. Quatenus idem inducant sponsalia conditionata, aut contracta à parentibus nomine filiorum, aut de presenti ab imuberibus.

126. Ante Concilium Trid. sponsalia, seu promissiones futuri matrimonij etiam inualida, dummodo nou ob defectum consensus, impediabant dirimebantque matrimonium vsque ad quartum gradum ex cap. Sponsam, & cap. Ad audientiam De sponsalibus, & ex cap. vnico eod. tit. in 6. Eo nimirum modo quo dicitur postea de gradibus affinitatis: cuius species quædam est, propinquitas ea, quæ ex spon alibus nascitur inter sponsum & consanguineos sponsæ, & vice versa inter sponsum & consanguineos sponi. Ipsum autem Concil. Trid. sess. 24. cap. 3. De reform. matrimonij duo statuit: quorum prius est, nulla sponsalia matrimonium impedire nisi valida essent. Posterius vero, neq; sponsalia valida dirimere matrimonium ultra primum affinitas gradum.

Itaq; nunc temporis, qui sponsalia valide contraxit, si nolit vel non possit complere matrimonium promissum, nequit in vxorem accipere sponsæ matrem vel filiam: poterit autem accipere quemcumq; aliam ipsius consanguineam, nisi aliud impedimentum obstat quam sponsaliorum. Similiter nec sponsa potest accipere sponi sui patrem, vel fratrem, vel filium, potest autem accipere quemcumque alium ipsius consanguineum. Qua de re late Sanchez lib. 7. De matrimonio disput. 68.

127. Aduerte autem primo, Quando sponsalia censentur de iure valida, eo quod nullum iuris impedimentum intercedere obseruetur: sed inualida sunt reuera, ex defectu interioris consensus, locum esse huic impedimento, quamdiu talis defectus non manifestatur sufficienter ad fidem faciendam in foro externo. Ratio est, quia cum nihil ad sponsaliorum validitatem in exterioribus deest omnino: solusque consensus internus ad eam desideratur: tantum scandalum, tantaque inhonestas exurgit ac si vero animo eadem sponsalia contracta fuissent. Qua de re pluribus Sanchez ibidem num. 13. & 14. Addens in 15. idem pari ratione dicendum esse quoties sponsalia essent nulla, ex quocumque alio defectu occulto: vt ex interno voto castitatis, aut non nubendi. Quod vero perpetuum sit hoc impedimentum, ita ut minime extinguatur siue sponi siue sponsæ morte, idem notat in sequenti num. 20. Quod quidem videtur factis indicari in supra citato ca. Sponsam, illa formula loquendi: Nullus aliquo modo potest sibi matrimonium copulare.

128. Aduerte secundo, cõsequentes esse ex hoc impedimento: eum qui cum aliqua contraxit sponsalia, & postea cum sorore ipsius contraxit de præsentibus, teneri relicta posteriore, si nondum eam cognouerit, priorem ducere: quia cum eadem contractum matrimonium est nullum. Dixi Si nondum cognouerit: quia ex secuta copula impedimentum matrimonij, erit affinitatis de quo in sequenti cap. 20. sect. 2. videri potest Sanchez in eadem disput. 68. num. 24.

Aduerte tertio, quod late tractat Sanchez lib. 7. disput. 70. Quoad sponsalia quæ dicuntur de præsentibus, suntque matrimonium ratum non consummatum, nihil esse immutatum à Concil. Trident. prout declarauit Pius V. in bulla quæ incipit Ad Romanum, edita anno Domini 1568. calend. Iunij; ita ut adhuc per cap. vnicum De sponsalibus in 6. ex matrimonio rato non consummato, quantumcumque inualido, istud impedimentum publicæ honestatis dirimens matrimonium vsque ad quartum gradum vigeat: nisi inualiditas esset ex defectu consensus, eoque manifesto: qualis est in pueris nondum capacibus doli, & in amentibus: aut qui probatur sufficienter ad fidem faciendam in foro externo: vt cum ostenditur contractum esse per metum cadentem in constantem virum, aut esse erratum in persona, cum præberetur: aut non fuisse in personam determinatam prout exigit consensus ad matrimonium requisitus: cum talem exigat etiam ad sponsalia habeatur ex eodem cap. vnico. In cuius proinde sine statuitur istiusmodi impedimentum non oriri ex sponsalibus incertis: qualia sunt: si quis Titio dicat, Promitto me in vxorem accepturum vniam ex duabus filiabus tuis. Talem vero defectum: quando latet, non sufficere ad impedimentum istiusmodi excludendum, ostendi potest eadem ratione qua paulo superius idem ostensum est quoad sponsalia de futuro.

129. Aduerte quarto, ex eodem cap. vnico §. finali, hoc impedimentum non oriri ex sponsalibus conditionatis, antea uentum conditionis: ob defectum scilicet cõsensu qui suspenditur vsque ad eundem aduentum. Id quod annotans Sanchez in sequenti disput. 69. addit primo, adueniente conditione, sicut sponsalia redduntur absoluta, & habent consensum perfectum, ita & inducere istud impedimentum publicæ honestatis. Secundo, sponsalia pendente adhuc conditione inita cum sorore illius; quæ sub conditione desponsata fuit, non inducere istud impedimentum, quia sunt nulla: vt pote quæ seruari non possunt absque peccato, quo contra iusticiam promissio prius legitime facta violatur. Terti, vt hæc procedat, conditionem debere esse de futuro, quia de presenti aut præterito non suspendit consensum expectatione. Item esse contingentem: quia necessaria, habet de presenti effectum certum: vt cum dicitur Ducã si fol